

ΑΡΧΙΣΤΡΑΤΗΓΟΥ ΚΑΤΟΡΘΩΜΑΤΑ

Από το παλαιόν φυλλάδιον (1837) του Κάρπου Παπαδοπούλου...

Ενδιαφέρει, πρώτα-πρώτα, να μάθωμεν κάποιον που κρατεί ή σκωφία του...

Προηγείται ή ιστορική παράδοσις περί της επίσημου τελετής της σπάθης του αρχιστρατήγου των Αθηναίων...

Είς άλλου ιστορικών στίχων του Αλεξάνδρου Σούτσου, οφείλεται, επίσης ή παράδοσις περί της προσελύσεως της σπάθης του αρχιστρατήγου των Αθηναίων...

...Ήτο ή θύκη άδαιμονική Η Μοσχοβίτικη Αικατερίνη Είς τον Άνδρούτσου την είχε δώσει...

Όπωςδήποτε ή πρωτοφανής και περίεργος εκείνη διά τους Αθηναίους ελετή επί του Ίεσου Βράχου, είχε και ινάλουρας συνεκτίας...

Ακριβώς, λοιπόν, εις την περίεργον ύπην προσπάθειαν του περιβοήτου λέ-

οντος του Παρνασσού, το φυλλάδιον του συμπολεμιστού του Παπαδοπούλου...

Η μάχη είχε χαθή και ο Σαορής είχε συλληφθή αιχμάλωτος, όταν ο Άνδρούτσος είχε μείνει υμών με τον Αλέξη Τσαούση...

Ποιος είσαι κοράϊ; Ο Άνδρούτσος, γνωρίζον άριστα τ' Αρβανίτικα, απήντησεν άμέσως: Σιδη! (Δηλαδή: δικός σας!)

Σάσαν μπάρο μνη ταίχεις μόνος σου, θα σε καταλάβουν οι Ρωμαίοι! Άλλ' ο Άνδρούτσος, κατελιπμένες δίδεν από πολεμικών μέσων κατά των Ελλήνων...

Η στρατηγική φάρσα δεν εσταμάτησεν έως εδω Είχε και διπλωματινήν ανάγκειαν. Διότι ο Άνδρούτσος, άσφαλής πλέον εις τον Παρνασσόν, καθόρθωσε ν' ανέξη διαπραγματεύσεις με τους άρχηγούς των Τοκουαλιθίων...

Δ. ΓΑΤΣΟΥΛΟΣ

Τα άπομνημονεύματα εις τοιαύτας περιπτώσεις είναι ή χειρότερον ύπηρεσία που έχει ή πρόσφραση κωεις εις την μνήμη του. Το καλύτερον, που έχει να κάνει κάθε Μπέτσια...

Αξ Ανω Σελιν 20 Ουλ. 1921

Η ΚΑΘΗΜΕΡΙΝΗ

ΑΙΝΙΟΣ

ΠΑΠΑΔΟΠΟΥΛΟΣ (ΚΑΡΠΟΣ)

ΑΘΗ

1937 18 Ιανουαρίου

ON

... τρίτην, Προε...
... με την Δημο...
... τορα με την...
... ήπος, Πάρκον,
... εξαμενή, Παι...
... και μένει. "Ορ...
... τον, άουγκινη...
... άται της όδου...
... περνούν από...
... ον διότι τό κτί...
... πό καιρού εις...
... χαιρετισμού,
... οβά... όταν έ...
... ιει τά...
... αμιάν, τὰ νοδά...
... νλλα πηγαίνο...
... θαμόκλειοι σπά...
... τό κτίριον αυ...
... οβάδες, παρα...
... λιμακες, θύραι...
... τάληλοι οί ό...
... οί όταν είναι...
... εκεί μέσα ώς...
... "Εν τούτοις αυ...
... όποιος κακοποι...
... ό πολλών έ...
... έργον φιλόπολι...
... ου εις τον άέρα...
... ένα φυσίγγιον...
... την αυλήν του...
... την καταστρο...
... α όμως με ένα...
... έδγηκε από...
... τον ταράβυρον...
... φυσίγγ...
... Και κτίριον...
... έσυνέχισε την...
... αίωνων ζωήν

... ίνωμεν λοιπόν...
... "Ισως τον...
... ν πόλεμον και...
... ης πόλεως των...
... ορικήν έστρα...
... ρών της 'Ελλά...
... υπήρσωμεν ξύ...
... νουμεν τον Σταυ...
... γίγεται τίποτε...
... Δεν ήμπορεί...
... νονται όλα όσα...
... ν και ποτέ δεν...
... ηθή εις λόχος...
... ή να κατεδαφι...
... .. Θάρρος. "Ο...
... αι ύψηλός και...
... ήμπορεί ν' αρ...
... από την στέ...

... κικής άνωμαλίας,

ΙΣΤΟΡΙΚΑ ΧΡΟΝΙΚΑ Ο ΛΕΩΝ ΤΟΥ ΠΑΡΝΑΣΣΟΥ

"Αρκτόν φώς όρίπεται από τό παλαιόν φυλλάδιον (1837) του Κάρπου Παπαδοπούλου εις τό παράδοξα πολεμικά γεγονότα, μεταξύ Βελλίτσας και Δαδίου, κατά τό φθινόπωρον του 1822, με ήρωα τον προσωρινόν και πολυδύνητον άρχιστρατήγον των 'Αθηναίων "Οδυσσεά 'Ανδρούτσου.

Πρέπει, πρώτα—πρώτα, να μάθωμεν «άπό που κρατεί ή σκούφια» του έκδότου και συγγραφέως του φυλλαδίου. Πρόκειται περί άκραιφούς φιλικού από τον Άλιον της Θράκης, φλογερού πατριώτου έμπόρου εις την 'Οδησσόν, ό όποιος δεν διέθεσε μόνον πολλά χρήματα δια τον άπελευθερωτικόν άγώνα, αλλά και κατήλθεν εις την 'Ελλάδα και κατετάγη εις τον στρατόν του 'Ανδρούτσου.

"Εκτοτε έμεινε πλησίον του ως πιστός συμπολεμιστής του, σύμβουλό του και φίλος του, μέχρι του δραματικού θανάτου του, κατά τον 'Ιούνιον του 1825. 'Αργότερα ό Κάρπος Παπαδόπουλος κατετάγη εις τον τακτικόν στρατόν με τον βαθμόν του λοχαγού. 'Εσταδιοδρόμησεν, έπειτα, ειδικίμως ως στρατιωτικός. 'Αποστρατεύθη με τον βαθμόν του συνταγματάχου και απέθανεν εις ηλικίαν περίπου 90 ετών, κατά τό 1871. 'Εθεωρείτο δε, από τους παλαιότερους, ζωντανόν άρχεϊον της νεοελληνικής ιστορίας, αι δε από μνήμης άφηγήσεις του διεκρίνοντο πάντοτε δια την λιτότητα και την άκρίθειάν των.

Προηγείται ή ιστορική παράδοσις περί της επίσημου τελετής της σπάθης του άρχιστρατήγου των 'Αθηναίων (Αύγουστος 1822) επί της 'Ακροπόλεως, που συσχετίζεται με τό περιεχόμενον του φυλλαδίου του Παπαδοπούλου.

Τό περίφημο σπαθί παρεδόθη εις τον 'Ανδρούτσου από τους δύο άρχιερείς 'Αθηνών και Θηβών: δηλαδή τον Διονύσιον, άνεψιόν του Παλαιών Πατρών Γερμανού και τον Κύριλλον. Διεξήχθη δε, παράδοξος, ιεροτελεστία γεροτονίας άρχιερέων κατά την όποιαν δύο δίκαιοι προσήγαγον τον 'Ανδρούτσου, κατά την επίσημον στιγμήν, ενώπιον των δύο δεσποτάδων και άνεψιώνων:

—Κελεύσατε! κλειύσατε!
Εις άπλόιν ιστορικών στίχον του 'Αλέξανδρου Σούτσου όφείλεται έπίσης ή παράδοσις πρό της προελεύσεως της σπάθης του άρχιστρατήγου των 'Αθηνών. 'Επρόκειτο περί δώρου της Αυτοκρατορίας Αικατερίνης προς τον πατέρα του 'Ανδρούτσου, με την όποιαν έπρότιμψε να ζωσή και ό υιάς 'Ανδρούτσος. 'Ο διηγηματικός στίχος άναφέρει:

... "Ητο ή θήκη άδαμνίνη,
ή Μοσχοβίτις Αικατερίνη
Εις τον 'Ανδρούτσου την ειχε δώσει
και από χείρας 'Οθωμανών
εΐχε της δρέξει και αΐτην τον ζώντι
ό Ιεράρχης των 'Αθηνών...

"Οπωσδήποτε ή πρωτοφανής εκείνη δια τόδε 'Αθηναίους, τελετή επί του 'Ιερού Βράχου ειχε και άνάλογους συ...

... νετίας. Διότι ό ενδοξος ήρωας της Γραβιάς, έθεώρησε σκοπίμον να τονώση δια νέον κατορθωμάτων την όδξαν του, χωρίς βέβαια, να προαντεύση ό τι ή νέα του προσπάθεια χάριν των 'Αθηνών θα κατέληγεν εις τραγική άποτυχίαν, της όποιας ε' άποτελέσματα μόνον δια της πανουργίας του και των άπιστευτών τεχνασμάτων του κατόρθωσε να καλύψη.

"Ακριδώς, λοιπόν, εις την προσπάθειαν αυτήν του περιθώρου Λέοντος του Παρνασσού, τό φυλλάδιον του συμπολεμιστού του Παπαδοπούλου όρίπει άρκτόν φώς, όσον περίπου χρειάζεται δια να διευκρινισθή τί ακριδώς συνέβη μεταξύ Βελλίτσας και Δαδίου, δια να γλυτώση παράδοξος ή 'Αττική, κατά τό φθινόπωρον του 1822, από την έκ Βοιωτίας βαρβαρικήν έπίδρομήν παρ' όλην την νίκη των Τούρκων.

"Η μάχη ειχε χαθή. 'Ο Σαρκής ειχε συλληφθή αιχμάλωτος. 'Ο δε 'Ανδρούτσος ειχε μείνει μόνον με τον 'Αλέξη Τσαούσην. Περικυκλωμένος, καθώς ήτο, από τους Τουρκάλθανούς Ιππείς, έφώναξε προς τον σύντροφόν του να φύγη δια να μη χαθή μαζί του. 'Αφού άπληλάγει του συντρόφου του και έμεινε μόνος έπροχώρησε δια μέσου μερικών δένδρων, προς τους δικάς του. Αυτοί, όταν τον είδαν περιπλανώμενον με άπάθειαν και άγνώριστον τον ήρωήσαν.

—Ποίος είσαι μάγε;
"Ο 'Ανδρούτσος, γινώριζον καλά τ' 'Αρβανίτικα, άπήνησεν άμέσως:

—Σιός! (Δηλαδή: δικός σας!)
'Αφού έπέστη ότι τό κόλλο του έπέτυχε τους ειπεν, έπειτα, ψύχραμα, να προχωρήσουν δια να αιχμαλωτίσουν τά γυναικόπαιδα των 'Ελλήνων! Και έπροχώρησε πρώτος, τουφεκίζον και τον ήκολούθησαν οι άφελείς Τουρκάλθανοί, άνίδιοι της ταυτότητός του και του παθιματός του.

Τους παύσαν, έτσι, μέχρι της μεγάλης άνηφορίας του Παρνασσού, όταν εκείνοι έκουράστηκαν και ήχρισαν να κουτσοπίνουν και να του φωνάζουν:

—Βάστα μορέ και μήν τρέχεις μόνος σου, γιατί θα σε σκοτώσουν οι ρωμαίοι!
'Αλλ' ό 'Ανδρούτσος, κατελιπμένος όθην, από πολεμικόν μένος κατά των 'Ελλήνων, έτρεχε να συλλάβη γυναικόπαιδα! Μέχρις ότου οι Τουρκάλθανοί τον έχασαν εις τ' άπόρριτα κατατόπια του Παρνασσού, που τά έγνώριζε τόσο καλά από τά καταφύγιά του.

"Η στρατηγική αυτή φάρσα δεν έσταμάτησεν έως εδώ. Ειχε και διπλωματικήν συνέχειαν. 'Ασφαλής, πλέον, ό 'Ανδρούτσος εις τον Παρνασσόν, κατόρθωσε ν' άνοιξη διαπραγματεύσεις με τους άρχηγούς των Τουρκάλθανών στρατιωτών, υπό τον όρον όθην της ύποταγής του ίδιου και των προκρίτων της 'Ανατολικής 'Ελλάδος εις τον πασάν της Λαρίσης. Την παράδοξον αυτήν ένεργειαν του άρχιστρατήγου των 'Αθηναίων συνόδευσε και τό κομικόν γεγονός της χρησιμοποίησεως άπλών χωρικών, τους όποιους μετημφίεσεν εις προκρίτους της Βοιωτίας. Και τους έστειλε μαζί με τους διαπραγματευτάς της άνακοχής, εις τους πασσάδες της Λαμίας, ως έγγυήσεις της πραγματοποιήσεως των όρων, ενώ οι δυστυχείς εκείνοι δεν ήσαν παρά μόνον άπλοί άνθρωποι, δείγματα άνευ αξίας.

"Εκερσίσει, έτσι, ό 'Ανδρούτσος, άρκτόν χρόνον με τάς ψευδοδιαπραγματεύσεις. Και έπέστρεφεν, εν τέλει, άνυπόγραφον και τό χαρτί της ύποταγής του, με την δικαιολογίαν ότι δεν έχρημάτετο κανένα χαρτί, άφού οι πασσάδες ειχον εις τά χέρια των, τους προκρίτους Λεβαδείας, Σαλώνων και Θηβών.

Τό ιστορικόν αυτό τέχνασμα διεσκέδασε, τότε, άρκτά τους 'Αθηναίους, ό δε πρόκριτος του άστεος Γιαννάκος Βλάχος εκάλλησεν εις τον 'Ανδρούτσου «ως κατ' έξοχήν έπιτήθειον και μηχανοράφον» τό παρατσούκλι «γεροχουλίλαρας» που έμεινε εις τον λέοντα του Παρνασσού μέχρι του θανάτου του.

Δ. ΓΑΤΟΠΟΥΛΟΣ